

lo v tej rečki zvezi prst božji. To občutje je raslo vedno bolj in je postalo tako mogočno, da je celo vlada računala z njim. Duhovščina je proglasila bitko ob Marni za čudež device Orleanske, in malo let potem, ko je vlada oropala redovnike, jih vrgla v ječe in izgnala iz dežele, je postavila in posvetila ista tretja francoska ljudovlada devici Orleanski oni spomenik, ki je moral iti na potovanje, ko je po nemškem sunku ob Marni čarobno ime te rešilne reke nekoliko obledelo. Nikoli niso bile cerkve na Francoskem tako obiskane, kakor v sedanji vojni. V francoskih strelskih jarkih so izginili veri sovražni spisi in na njih mestu najdemo sv. pismo tako pogosto kakor pri Nemcih.

Dolgo se že tudi prav ničesar ne sliši o boju vlade zoper pristaše one struje, ki hoče zopet upostaviti kralja in ki med vojaštvom dostikrat tudi agitira v verskem smislu. In vendar delujejo pristaši kraljevske misli, ki smatrajo, da je prišel njih čas, in niso pozabili, da se je ljudovlada upeljala samo z enim glasom večine, v armadi zelo živahno. Teško je med vojno spoznati duševne struje v francoski armadi in med francoskim ljudstvom, in sicer še težje nego v miru. Saj so mnogi med Nemci Pariz in njegovo advokatsko vlado smatrali za Francijo, sodili so o Francozih, da je ljudstvo telesno propadlo, ter da tudi duševno propada, pri čemer pa so prezrli njegove stare, podedovane sile. Morda doživi svet na Francozih zopet presenečenje, ker jih je vojna tako korenito pretresla. Dejstvo, da grede vojaki ljudovlade, ki je bila do sedaj najbolj sovražna Cerkvi, z nastavo križa in vere v boj, je na vsak način presenečenje, katero se pred štirimi leti Francozom samim ne bi smelo prerokovati, ker bi se nam tedaj glasno posmehovali.

Francosko bojišče.

Naval četverosporazumovih armad na nemške ostojanke od reke Scarpe vzhodno od Arrasa do reke Aisne severovzhodno od mesta Soissons so nadaljuje že 13. dan. Nemci se na celi črti umikajo sicer polagoma, toda stalno, in vsa znamenja kažejo, da veofenziva četverosporazumovih armad še ni doselila vranca. Najnuiši naval teh armad je vzhodno od Arrasa, kjer skušajo Angleži predreti nemško središče. Nič manj srditi so angleški navalni ob obeh straneh reke Scarpe v južno-vzhodni smeri proti mestu Cambrai ter ofenziva francoskih čet med rekama Somme in Aisno v vzhodni smeri proti važnima nemškima postojankama St. Quentin in Laon. Ob reki Scarpi so Angleži potisnili Nemce nazaj za kakih 15-18 km, južnovzhodno od Arrasa pa za 30 do 40 km, kjer je padla cela vrsta važnih postojank, kot Alette, Bapaume, Combles, Bray, Peronne, Chaulnes, Roye in Noyon v oblast angleško-francoskih čet. Na črti Arras-Cambrai se je Angležem posrečilo že predreti nemško fronto ter zabiti v njo 15 km široko zagozdo. Ker so Angleži tudi dalje proti jugu vzhodno od mesta Peronne potisnili Nemce nazaj, računajo nemška poročila z možnostjo, da se bo Hindenburg umaknil do črte Cambrai-St. Quentin. Ker pa Francozi tudi med Aisno in Oiso zastavljajo vse svoje sile, da bi prodrli do črte La Fere-Laon, je Hindenburgov položaj postal precej opasen. Med Oiso in Aisno se bije trenutno velikanska bitka, v katero so vrgli Francozi 2 milijona mož. Angleška poročila javijo, da je poslala Amerika meseca avgusta 240.000 mož na francosko bojišče, meseca septembra bo pa poslala 280.000 mož. Ker se veofenziva nadaljuje na celi črti, je v doglednem času računati z velikimi dogodki.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven artilerijskih in živahnih zračnih bojev nobenih važnejših vojniš dogodkov. Dne 31. avgusta so vrgla italijanska letala več bomb na mesto Franzensfeste, ki so ranila štiri osebe, ter več bomb v bližini mesta Rovinji, ki pa niso povzročile nobene škode. Dne 1. t. m. je pa napadlo 25 laških letal naše postaje za letala ob Piavi. Napad nam ni povzročil nobene škode. — Na albanškem bojišču krajevni spopadi v dolini reke Semeni. — Na turških bojiščih se verno od Jeriha v Palestini živahni spopadi med Angleži in Turki. Turška poročila pravijo, da se pripravljajo Angleži na novo ofenzivo v Palestini.

Razne politične vesti

Pogajanja za delazmožnost državnega zbora. Finančni odsek državne zbornice je sklican na dan 10. t. m. Vlada bi rada spravila pod streho nove davke, kot davke na vino itd., ker znaša državni pri-manjkljaj za tekoče leto okrog 19 milijard K. Novi ministrski predsednik baron Hussarek se je že začel pogajati z raznimi strankami, da bi dobil večino za jesensko zasedanje državne zbornice. Dne 1. septembra je imel razgovor z načelnikom Jugoslovanskega kluba poslancem dr. Korošcem, kateremu je obrazložil vzroke, ki silijo vlado, da je sklicala finančni odsek, ter da namerava čimprej sklicati tudi državno zbornico. Hussarek je zaprosil dr. Korošca, da mu naznaní, kako stališče zavzemajo Jugoslovani napram načrtu vlade. Dr. Korošec je izjavil, da za sedaj ne more podati nobenih določenih izjav, vendar pa v ožgled neprestanemu zasledovanju in preganjanju Jugoslovancev ne more biti nobenega govora o tem, da bi Jugoslovani spremenili svoje stališče. —

Hussarek se je tudi posvetoval z načelnikom nemških radikalcev, s poslancem Pacherjem. Pogajal se bo te dni tudi s Cehi, ki pa odločno odklanjajo Hussarekovo vlado, ter nadalje s Poljaki, ki so za sklicanje finančnega odseka, ker smatrajo za neobhodno potrebno, da se napravi red v naših finančnih razmerah. Eno je pribito: Tudi Hussarek ne bo dobil večine, ako hoče vladati samo s pomočjo Nemcev, ker v Avstriji ne more in tudi ne bo trajno vladalo nobeno ministrstvo brez Slovanov ali celo proti Slovanom. Nekatera poročila z Dunaja pravijo, da je Hussarekovo stališče že omajano in da bo — Sel.

Sprememba avstrijske ustave. O spremembi avstrijske ustave se v zadnjem času mnogo govori, še več pa piše. Tako je n. pr. priobčil nek solnograški list: „Vesti glede spremembe avstrijske ustave so popolnoma resnične, ker se že vrše tozadevna dela. Dela vodi neka posebna komisija, katero je sestavil bivši ministrski predsednik dr. pl. Seidler.“ Kakšne osebe je imenoval dr. Seidler za člane te komisije, si pač vsakdo lahko misli sam in da v njej ne boede dosti Slovanom pravičnih in prijaznih članov.

Posvetovanja na Dunaju. Nemški državni tajnik pl. Hintze je došel dne 2. t. m. na Dunaj, kjer se posvetuje z avstro-ogrijskimi državniki o velepolitičnih vprašanjih in o vprašanju miru. Nemčija bi rada, naj Avstrija prizna nova kraljestva, ki jih ustanavlja na vzhodu: Finsko, Livonsko, Kuronsko, itd. Kakšne mirovne črte-smernice ima nemški Hintze, sicer ne vemo, vemo pa, da je mlr, kakoršnega si mislijo veliki Nemci, nemogoč. Položaj je zdaj tak, da bodo morali Nemci opustiti vse svoje prešerne in vsenemske cilje, opustiti misel, da bi zagospodovali nad celim svetom. Mir je mogoč le potem sporazuma med vsemi se vojskujočimi se državami in na podlagi samoodločbe narodov. Vsi narodi, mali in veliki, morajo dobiti svojo svobodo in samostojno državno obliko. Seveda Nemci si niti v sanjah ne morejo misliti, da bi morali opustiti svoje nadvladje nad Slovaní. Raje se vojskujejo do skrajnosti.

„Enotno vrhovno poveljstvo“ si želijo Nemci nad nemško in avstro-ogrijsko armado.

Slovenel, Slovenke, darujte za Tiskovni dom!

Vrednost avstrijske krone je začela zopet padati napram tujemu denarju. Na denarnem trgu na Dunaju so plačevali za nizozemski goldinar 5.17% K, za berolinsko marko 1.07 K, za švicarski frank 2.51 K, za švedsko krono 3.55% K, za bukarški lev 1.10 in pol K in za bolgarski lev 1.27% K. — Dne 12. avgusta je na dunajskem trgu poskočila cena nemške marke, za katero smo plačali pred vojno K 1.17 do 1.19, na K 1.65. Švicarski frank je stal K 2.50, t. j. frank, za katerega smo plačali pred štirimi leti 95 v. V Berlinu dobimo sedaj za 1 K 60 pfenigov, v mirnem času pa 85 pfenigov. V Curihu nam dajo za avstrijsko krono samo 38 centimov, pred vojno 1 K 5 v. Vzrok take vrednostne izgube tiči v preveliki množini papirnatega denarja, katerega posledica je tudi neznosna draginja.

Razmere v Rusiji. V Rusiji je še vedno vse križ-kražem. Vrši se prava meščanska vojska. Boljševiki so vedno bolj osovraženi, ker so prijatelji — Nemčije. Po celi Rusiji se širi klic: „Proč v Nemci! Nemčija, roke proč od Rusije! Ubijmo jih!“ Dne 30. avgusta zvečer je socijalistinja Dorge Kaplanova v Moskvi streljala na voditelja sedanje boljševiške vlade, Lenina, in ga z dvema streloma nevarno ranila. Krogli somu baje že poglobili iz života, vendar še visi njegovo življenje na tanki niti. — V Petrogradu pa so isti dan ustrelili ljudskega komisarja za no-tranje stvari, Urickega. Bil je pri priči mrtev. — O češko-slovaški armadi zadnji čas ni važnejših poročil. Angleški listi pravijo, da je sedaj v Rusiji že nad 60.000 mož Angležev, Francozov in Amerikan-cev. Ta armada hoče v Rusiji organizirati velik odpor proti Nemcem.

Zopet dva umora v Moskvi. Po umoru Urickega se je vršila hišna preiskava v hiši angleškega poslanika v Moskvi. Pri tem je prišlo do hudega spopada med boljševiki in njihovimi nasprotniki. Ubiti sta dve osebi, od teh en Anglež. Boljševiki so zase-dili poslaniško palačo in zaplenili tam vse kar so le našli.

V Odesi v južni Rusiji so neznane osebe spu-stile v zrak veliko nemško skladišče streliva. Uradno se prizna, da je ubitih nad 50. ranjenih pa nekaj sto oseb, več tisoč prebivalcev je pa brez strehe. — Škoda znaša več sto milijonov.

Rumunski kralj ostane sovražnik Nemčije. V Rumuniji se opaža veliko sovražno gibanje proti vsemu, kar je nemško. Rumunski kralj je kljub nemški vojaški sili, ki gospodarí na Rumunskem, odločen pristaš četverosporazuma. Berolinski listi pišejo, da je Nemčija napravila veliko pomoto, da ni takoj odstranila kralja in kraljico. (Kako bi ga naj odstranili, tega pa ne povedo.)

Razmerje med Spanijo in Nemčijo je nejasno. Španska vlada sicer zatrjuje, da hoče ostati še nadalje nepristranska, a da nikakor ne bo trpela, da bi nemški P-čolni potapljalci njene ladije. Ker so P-čolni zadnji teden zopet potopili nekaj velikih španskih parnikov, je španski ministrski svet poslal v Berlin oster ugovor. Čim bolj se umikajo Nemci na Francoskem, tem bolj raste na Španskem razpoloženje, da naj tudi Spanija napove Nemčiji vojno.

Kako kaznujejo v Ameriki nasprotnike vojske. Iz Združenih držav Severne Amerike se poroča, da se je te dni moralo pred nekim kazenskim sodiščem zagovarjati 100 ameriških velikih tovarnarjev, ker so se izrekli proti vojni. Veletovarnar Haywood in 19 drugih so bili obsojeni na 20 let ječe, 33 tovarnarjev na 10 let, 12 na eno leto in dva na 10 dni ječe. Vrhu tega je bil tovarnar Haywood kaznovan še na plačanje 20.000 dolarjev.

Laški zrakoplovec so zadnje dni kaj predrzno napadli več naših krajev. Poleta v Kotor so se udeležili večinoma Angleži. Od petih letal so bila 3 sestreljena. Mesto Franzensfeste na Tirolskem so napadli Lahi iz zračnih višin dne 31. avgusta. Priplula je cela suma sovražnih letalcev: Lahi, Angleži in Francozi. Vrgli so okoli 12 bomb. Razrušile so nekaj hiš, ubile nekemu častniku par konj in pet svinj ter ranile 4 osebe. Streljali so od vseh strani na nje, a niso jih zadeli. Malo poprej so krožili Lahi nad Beljakom. Njih bombe so poškodovale tir na kolodvoru, in razbile nekaj vozov, druge nesreče pa ni bilo. Lahi so pluli tako nizko, da so klicali našim vojakom, ki so stali tam naokrog: Straljajte vendar!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijo Loče je dobil vlč. g. Franc Lom, župnik pri Sv. Petru na Kronski gori, župnijo Jurkloster pa vlč. g. Jurij Cvetko, kaplan v Zrečah.

Župnijski izpit so napravili te dni naslednji č. g. kaplani: Alojzij Leben od Sv. Urbana pri Ptuj, Ivan Messner iz Ptuja, Franc Polak iz Hoč ter vojni kurat Franc Zagoršak.

Obletnica izvolitve papeža Benedikta XV. se je obhajala dne 3. t. m., obletnica kronanja pa se bo obhajala dne 6. t. m. V cerkvah bo verno ljudstvo slavilo to obletnico prihodnjo nedeljo, dne 8. t. m. Dolžnost vsakega vernega katoličana je, da proslavi, vsaj z molitvijo, Sv. Očeta kot največjega glasnika miru!

Častni občan. Občini Sv. Jurij ob Taboru in Stročja vas pri Ljutomeru sta imenovali načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Ant. Korošca svojim častnim občanom.

Slovenske gorice prihodnjo nedeljo gotovo ne bodo zaostale za Slov. Bistrico glede na udeležbo. Na enako veselico je prišla tam pred šestimi tedni tisočglava množica, bližnji peš, oddaljeni na krasno okinčanih vozovih z velikimi narodnimi zastavami. A tudi naše ljudstvo v Slovenskih goricah ima čuti za narodne prireditve, ima ponosa v sebi dovolj, da se jih tudi udeleži. Kakor slišimo, je vspešne tako obširen, da bo vsaki gost nesel najlepše spomine od te veselice. Zato vsi na nedeljsko narodno slavnost k Sv. Lenartu!

Mladeniško slavlje v St. Ilju. Dne 8. septembra se bo v St. Ilju v Slov. gor. blagoslovila zastava mladeniške Marijine družbe. Slavnost bo združena s sestankom mladeniških Marijinih družb iz celih Slov. gor. Mladenci, pridite dne 8. septembra v obmejni St. Ilj!

Narodna slavnost v Slov. Bistrici. Jernejeva nedelja, na katero se vrši pri nas cerkven šoh, je bila že od nekdanj določena kot dan za narodno veselico v Slov. Bistrici. Zato je naša Citalnica priredila tudi letos, kljub temu, da smo imeli podobno prireditve že dne 21. julija t. l., na Jernejevo nedeljo, popoldan, narodno veselico in sicer s sodelovanjem Celjskega pevskega društva. Vsi prostori našega Narodnega doma so bili nabito polni. Navzoči niso bili samo ljudje iz slovenjebistriškega okraja, ampak tudi iz mariborskega in konjiškega. Posebno iz Konjice je prišlo zelo veliko gostov, ostali pa, ki se prireditve niso mogli udeležiti, so poslali denarni prispevek 100 K, ki je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru. Spored narodne veselice je bil zelo obširen. Najprej so nam zapeli Celjani nekaj umetniš pesmi, med njimi Vilharjevo „Proletni zvuci.“ Petje je bilo v vsakem oziru dovršeno. Nato se je vprizorila gledališka igra „Malomestne tradicije“, v kateri so nastopili slovenjebistriški diletantje. Vsi igralci so rešili svoje vloge izborna in mogočno ploskanje je izrazilo zadovoljnost in hvaležnost občinstva. Po igri so zopet zapeli Celjani celo vrsto narodnih pesmi, katere je sprejelo občinstvo z burnim ploskanjem. G. dr. Reisman je nato pozdravil došle Celjane ter drugo občinstvo in v svojem govoru povdnil posebno pomen takih prireditev v času, ko nam naši narodni nasprotniki prepovedujejo vsako politično zborovanje. Naslikal je muke in trpljenje naših ljudi v tej vojni, ki je postalo že neznosno. Tolaži nas samo misel ter priča, da plavamo boljši bodočnosti nasproti. Naš ideal, ki obstoji v združenju in samodržavnosti troedinega naroda, bo kmalu postal meso in kri, bo že prav kmalu uresničen. Da pa se ta naša želja doseže čimprej, je treba neumornega dela in jeklene volje. Govorila sta še tudi g. Rebek iz Celja in g. Pet. Novak. Celjani pa so še zapeli Aljažev „Na dan.“ — Prosta zabava, ki se je vršila na dvorišču, deloma v notranjih prostorih Narodnega doma, je bila sicer nekoliko motena od dežja, ki se je nenadoma vlij na nas, kar pa ni prav nič zmanjšalo zadovoljnosti in dobre volje udeležencev. Cela slavnost nam je pokazala, kako potrebno je bilo začeti po štiriletnem odmoru z delom v Slov. Bistrici. Vsak udeleženec se je čutil, odkod toliko ljudstva. Pa je to čisto razumljivo, po tolikih mukah in trpljenju zahteva človeška duša malo razvedrila, da pozabi nekoliko to trpljenje. Slovensko ljudstvo pa hoče tudi pouka, se hoče izobraževati in se dostojno pripraviti za lepšo svojo bodočnost.

Vojaki botlo dobili odslej namesto 350 gramov 420 gramov kruna na dan.